

Acta de la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal de Barcelona

Acta 64

A Barcelona, a les 17 hores del 8 d'abril del 2020, via telemàtica, Maria Truñó, Comissionada d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona presideix, en sessió extraordinària, la Comissió Permanent del Consell Escolar Municipal de Barcelona.

Actua com a Secretària Marta Carranza Gil-Dolz del Castellar.

Hi assisteixen

Carme Alegre (Docència sector públic)
Berta Argany (ConSORCI d'Educació de Barcelona)
Rosa Artigal (ConSORCI d'Educació de Barcelona)
Marta Carranza (Secretària del CEMB)
Laia Herrera (Secretària del Consell FP)
Montse López (Famílies sector públic)
Francina Martí (Associació Mestres Rosa Sensat)
Natalia Martínez (Consellera Educació Ciutat Vella)
Mercè Massa (ConSORCI d'Educació de Barcelona)
Jordi Mayné (Famílies sector concertat)
Miguel Morilla (CJB)
Guillem Muñoz (Alumnat sector concertat)
Marta Muñoz (CJB)
Paul Mussach (Famílies sector públic)
Rafael Ojeda (Direccions centres públics)
Alícia Puig (Consellera Educació Eixample)
Víctor Ranera (Titulars centres concertats)
Jordi Rodon (Secretari del Consell Escolar de Catalunya)
Oriol Sala (Alumnat sector públic)
Maria Truñó (Comissionada d'Educació)
Andrea Tuset (Famílies sector públic)

ORDRE DEL DIA

1. Posada en comú de les darreres informacions, impactes i afectacions respecte l'educació a la ciutat en context de confinament i estat d'alarma. Comissionada d'educació i Ajuntament de Barcelona
2. Intervencions dels diferents sectors per ampliar impactes, valoracions respecte les mesures preses, preocupacions
3. Propostes i iniciatives endegades des de diferents administracions i entitats.
4. Reptes en endavant
5. Torn obert

DOCUMENTACIÓ ENTREGADA

Ordre del dia

Article *Confinamiento y efecto escuela*, de Xavier Bonal i Sheila González (Professors del Departament de Sociologia de la UAB)

Resolució sobre els drets dels infants i adolescents en la gestió de la crisi pel Covid-19, del Síndic de Greuges de Catalunya

1. Posada en comú de les darreres informacions, impactes i afectacions respecte l'educació a la ciutat en context de confinament i estat d'alarma. Comissionada d'educació i Ajuntament de Barcelona

Maria Truñó, Comissionada d'Educació de l'Institut Municipal d'Educació obre una sessió telemàtica en motiu de les circumstàncies de confinament actuals. Excusa la presència del Tinent d'Alcalde Joan Subirats. Han treballat plegats i farà trasllat dels seus temes de preocupació des de tots els sectors. Així, també, hi ha certa urgència per a prendre el pols de tots plegats i veure quins són els principals temes de preocupació.

Explica que, amb tots els debats oberts que parlen de com encarar la realitat educativa a la ciutat amb el confinament i els nous escenaris que s'obren, hem de reinventar-nos i repensar amb una mirada més plural i enriquida. Tot i que hi ha certs temes que no es poden atendre, comenta, fa una valoració positiva en d'altres com el d'anar guanyant terreny en la gestió de material o amb el repartiment de les beques de menjador escolar.

Tot i això, sembla que l'aspecte que ha anat prenent més importància és el de l'atenció emocional i acompanyament de la infància, fins i tot, més que la part lectiva. Pren importància,

doncs, el mantenir els vincles amb l'alumnat per poder atendre les seves necessitats i maximitzar el seu benestar cara a la diversitat de situacions, incerteses, dols i tantes d'altres situacions imprevistes particulars.

Hi ha un debat obert de com reforçar l'acompanyament en el confinament amb totes les necessitats físiques i psíquiques i les ganes de sortir al carrer i com serà aquest desconfinament i el poder assegurar que això ho farem millor amb totes les dificultats que sorgeixin en aquesta mena de processos.

El segon punt a tractar seria aconseguir el curs i l'evolució dels aprenentatges. Hi ha inquietuds que han fet ressò al Departament i al Consorci per a poder traslladar i acompanyar de la millor manera als centres educatius amb les dificultats enormes de poder donar les indicacions prou clares i amb prou perspectiva donada la incertesa global.

Les darreres informacions per a l'inici d'aquest tercer trimestre lectiu tracten ja de tota la posta de centres en línia i procurant els entorns de treball per al professorat i, com equips educatius, els treballs de seguiment més de continguts i més curriculars amb l'alumnat i el treball amb la comunitat educativa.

Aquí ara, veiem la dificultat de tenir una mirada molt sistèmica. Cada centre treballa, amb la seva autonomia, fent, per part seva, el que bonament pot i es cerca, des de l'Ajuntament, des del Consorci, com fer el millor acompanyament per tal d'evitar disparitats entre centres.

Es trasllada una de les principals preocupacions que és la incertesa de com s'acabarà el curs fins que no hi hagi indicacions sanitàries clares, ja que sembla que el desconfinament serà progressiu i esglaonat, i es procurarà fer un tancament del curs escolar.

Un dels temes que s'obre en aquest darrer trimestre és el de les competències digitals, tant per part del professorat, com de la manera que ho assumeixen les famílies, que suposa molts reptes. El que trasllada el Departament és la idea de no allargar el curs escolar degut al confinament. En un principi, es parlava de comptar amb el professorat fins al 15 de juliol, ja que se'n disposa, però sembla que no serà així per a no endarrerir el proper curs, com està previst.

El motiu d'aquesta reunió, explica, és la de compartir amb els membres de la permanent i els diversos sectors la situació present. Demana a la secretària del consell, que posi una mica al dia als assistents sobre els debats que s'estan duent a terme i les conclusions que en van derivant.

Marta Carranza, Secretària del Consell, explica que, més que conclusions, han estat orientacions, tant per part del consell escolar estatal, com del de Catalunya, que poden ajudar molt. Parla d'una sessió oberta que hi acaba d'haver del Consell Escolar de Catalunya. El seu

secretari, en Jordi Rodon, s'incorporarà en uns moments per a explicar continguts de la sessió més recent. Resumeix la sessió del matí, en la que ha assistit, dient que hi ha hagut moltes intervencions, hi havia una quarantena de persones, i on el tema de continguts i el curricular no era el que més preocupava.

Explica que es donaven molts tipus d'escenaris. Un era el de no tornar a fer classes fins al setembre. Un altre era el de fer un tipus de retorn la darrera setmana lectiva de juny, per a fer una trobada més de contacte i de tipus relacional i de preparació del retorn al setembre.

En relació al tema curricular, sí que es deia de plantejar-se el fer una avaluació tant a quart d'ESO com a segon de batxillerat, ja que es prepara l'accés a batxillerat i l'accés a la universitat en aquests nivells.

Hi havia més preocupació en el tema relacional, afectiu, emocional, de condicions de confinament que estan passant infants i joves i el tema de l'estiu i tot el relacionat amb les activitats del lleure i les possibles activitats: casals, colònies i tot allò relacionat, sobretot, a les ciutats. És aquí on s'obre un abisme dependent de la situació diferencial de les circumstàncies i de l'entorn durant el confinament.

Alguns hauran pogut gaudir d'unes circumstàncies més favorables i estimulants mentre, d'altres, hauran pogut patir experiències traumàtiques i doloroses. Caldrà, doncs, des del punt de vista territorial, veure la manera de poder diferenciar aquestes vivències i poder actuar directament en funció de les situacions que hagin viscut i s'hagin pogut detectar.

Aquí prenen més protagonisme els centres que són els qui han tingut més facilitats per a la seva detecció. Insisteix que això és un contingut molt resumit de la reunió.

Jordi Rodon, Secretari del Consell Escolar de Catalunya, acaba de sortir d'una reunió on s'ha vist la necessitat de fer força autocrítica per qüestions que s'han posat en relleu, clarament, i que no han funcionat en aquest confinament, com en el tema de les tecnologies digitals. Fa un petit resum dels trets de més rellevància. Aquestes competències es van iniciar el 2011 i cal revisar que tot l'alumnat disposi d'equipaments i connexions necessàries. Això ha provocat que el Departament endegui un procés d'anàlisi del què ha passat i del que cal fer a partir d'ara, encara que no es disposa en aquest moment de prou dades. També s'ha fet autocrítica en relació a les competències de l'alumnat; en l'aspecte personal i social. L'autonomia personal és un dels conceptes que s'hauria d'haver treballat als centres. S'està veient si aquests aprenentatges han estat assolits per part dels alumnes. En aquest estat de confinament han tingut experiències noves i de convivència i han pogut aprendre coses noves, no sempre positives, però sí algunes de molt sorprenents i úniques que caldrà acollir. També ha sortit el tema, del que ja es parla una mica, d'aquesta fractura, més que digital, emocional. Tot aquest treball d'acollida d'atendre les emocions dels alumnes, i també dels professors, però sobretot dels més petits, als centres, és un tema prou urgent.

Els experts parlen d'una proporció del 30% de població que tornaran amb uns traumes viscuts; les pèrdues de relacions amb amistats, d'espais, de docents, d'hàbits, de familiars, de veïns, de pares. Treballar tot això serà important.

En darrer lloc hi haurà la necessitat de cercar el temps per a treballar-ho. Es demanarà als centres i als equips docents que disposin d'aquest temps, sense més urgències que els desbordin. Cal fer moltes coses i cal una actitud meditativa.

2. Intervencions dels diferents sectors per ampliar impactes, valoracions respecte les mesures preses, preocupacions

i

3. Propostes i iniciatives endegades des de diferents administracions i entitats.

Maria Truñó demana que hi hagi un intercanvi d'impressions i de temes de preocupació i de quins són els reptes principals amb aquest escena, que és l'objectiu de la sessió, per a poder seguir treballant. Poden sortir grups de treball específics en un tema o en un altre. Proposa fer una ronda, obrint una mica el ventall.

Montserrat López, representant de famílies de l'escola pública, ha mantingut tots els contactes possibles amb els seus representats i porten diverses propostes. També es va posar en contacte amb una representant del professorat, del CEMB, que tenia propostes i comentaris a fer.

Des d'un centre de màxima complexitat li ha fet arribar un document. En ell marca com a principal preocupació l'alumnat amb situacions de més vulnerabilitat. A nivell de connectivitat, per exemple, hi ha un percentatge molt alt d'alumnes que s'ha quedat despenjats. En dona moltes més dades.

En relació a la preparació de l'estiu, també coincideixen i traurà el tema més endavant. Demanen assessorament i fer un seguiment per a la preparació del curs vinent durant la 1a quinzena de juliol, en previsió de situacions semblants, i que es disposi d'una preparació d'instruccions per a situacions d'emergència.

Parlant de suport emocional, es demana que tota la formació artística i la teràpia s'incorporin d'una manera urgent per al curs vinent, d'entre d'altres recomanacions que fa.

És un document força llarg que farà arribar. Són uns temes consensuats i creu que tothom està d'acord en què s'han de plantejar. Fa unes pinzellades de les principals demandes.

Hi ha quòrum, també, per part de les famílies, que les mesures es plantegin per nivells educatius diferenciats, emmirallant les realitats educatives diferents. Demanen mesures especials per tots aquells alumnes desfavorits on la bretxa s'ha fet enorme i es fa evident, i ja tothom ho té assumit.

Després hi ha mesures destacades: com solucions de cara a l'estiu amb casals de qualitat, que comptin amb professorat treballant-hi. Adaptats a la suma de totes les circumstàncies i necessitats que s'hagin anat generant amb la situació actual.

Es donen idees com la d'agafar professors interins que a l'estiu es queden sense feina per a que els docents puguin fer vacances. La manera de solucionar aquest tema, però, el deixen en mans de l'administració educativa. Només donen idees.

Cal solucionar la fractura digital de cara al curs vinent, pel que pugui ser. Tot seguit, enuncia algunes de les propostes de les famílies.

La participació en un voluntariat, per part de les famílies, per a donar suport a les famílies que s'han quedat despenjades, organitzant mentories i atenent a les famílies. Entenen que hi ha professors amb 20 alumnes per classe, sobretot en els centres de màxima complexitat, on hi ha alumnes que no contesten els missatges, i estan disposats a col·laborar. Volen intervenir quan calgui en aquests supòsits i parlar amb les famílies per a informar del material que necessiten. N'hi ha que tenen més necessitat de paper i llapis que de wifi. Parlen també de biblioteques tancades que podrien fer un servei encarregant-se ells del repartiment i amb el voluntariat existent per part de l'administració, que dispensés el material sense córrer cap risc.

Volen fer moltes coses, però els falten recursos i sobretot la detecció d'aquests alumnes. Les AFA d'altres centres estan disposades a col·laborar-hi. Necessiten, però, la guia del professorat, expressa. No volen caure en cap mena d'intrusisme. Només s'ofereixen per a parlar i facilitar tot allò que necessitin i volen informació sobre el material.

Explica que, havent-hi la voluntat, cal organitzar-ho per poder dur-ho a terme: concretar-ho. Necessiten instruccions. Si s'entoma aquesta iniciativa, ja estan contents. Des d'un altre col·lectiu de famílies, el col·lectiu d'escoles contra la segregació, es repeteixen totes aquestes mesures per al curs vinent i les nostres de mentoria en les que també hi participarien exalumnes, explica. També demana que aquestes mides es mantinguin per al curs vinent i que algunes passin a ser estructurals.

Es continua demanant que el curs escolar comenci el 1r de setembre.

Hi ha una altra proposta molt agosarada. Es tracta d'unes iniciatives que hi ha darrerament per a programadors. Es vol plantejar, d'una vegada, l'escolarització per proximitat: no haver de triar. No es volen protagonismes a les escoles, ni que hi hagin d'anar alumnes de 15 barris diferents, aquest fet redueix la seguretat. Proposen un algorisme que col·loqui a les famílies en un centre de proximitat en una distribució equitativa en relació al nivell de renda, socio-cultural i de resultats en proves de competències bàsiques. Tot això, per no carregar en un sol centre el nivell de precarietat.

Víctor Ranera, representant de titulars de la concertada, creu que, en relació a les mostres d'oferiment per part de les famílies, de segur que tots els col·lectius implicats en l'educació hi estan disposats. El que es demana és concreció davant la incertesa dels calendaris. Mobilitzar això, davant la complexitat d'organitzar aquests recursos gens fàcils de gestionar; tecnologies, accessos, suports emocionals,... no serà fàcil. Cal anar concretant terminis.

Els nostres representants institucionals no s'haurien de plantejar l'especular horitzons, sinó entomar tots els recursos i propostes de suports oferts i que sorgeixin des dels diferents àmbits, tant a nivell tecnològic com material, opina.

Després, hi ha tots els àmbits de suport emocional, que també hi són en l'àmbit sanitari i les noves situacions que s'estan produint. Caldria reciclar els docents per a poder avançar en una formació de qualitat.

Mercè Massa, gerent del Consorci d'Educació de Barcelona, comparteix les preocupacions i les reflexions i en treballar aquestes situacions i fa una explicació dels treballs que es duen a terme des del Consorci.

Explica que, el fet de mantenir el contacte amb l'alumnat ha estat d'allò més present i és el fil conductor i la prioritat de tots els centres i que les direccions hi estan abocades. En els casos que no es localitza aquest alumnat, es fa recerca, també, a través de serveis socials i salut per buscar els punts de contacte. La prioritat està en veure on són i com estan.

Pel que fa al col·lectiu dels alumnes més desfavorits, tant pel que fa a la segregació, com a altres aspectes, aquest procés de distribució de targetes de menjador ha donat l'oportunitat de fer deteccions d'aquestes situacions. S'han posat tots els mecanismes possibles per a contactar amb les famílies i amb els centres. Això pel que fa a la part més objectiva.

Per altra banda, hi ha tots els continguts en línia en programes que s'estan duent a terme als centres. Hi ha treballs publicats que es poden fer arribar. Els mecanismes utilitzats s'estan adaptant a diferents realitats.

En quant a les avaluacions, les directrius que s'estan fent arribar als centres son d'avaluació continuada, tenint en compte les diferents circumstàncies de l'alumnat. També es té en

compte que les aportacions siguin de valor afegit i no excloent. S'ha contextualitzat molt. En aquestes aportacions es compta amb el Servei d'Inspecció, que està anant a cadascun dels centres.

Hi ha diferents línies d'acció pels alumnes que més ho necessiten. En primer lloc se'ls posa material informàtic que tenim als centres. També s'ha fet a Barcelona una adquisició important de material a disposició de l'alumnat en funció de la prioritat des del Pla de Xoc. Ara als de 6è, l'any vinent tindran preferència. Són mesures que ja s'aniran concretant, però les tenim totes en marxa i es dona preferència a tot el tema de seguiment.

El servei, que no és nou, però que ha tingut un nou impuls d'actuació amb més volum, és el servei de traducció online. Qualsevol mestre o família amb dificultats de comunicació per barreres idiomàtiques en pot fer ús. S'atén en 52 idiomes amb professionals nadius per a una atenció de qualitat que facilita les coses en una conversa a 3.

El repte del treball per la via exprés en l'àmbit emocional, a través del Pla de Barris i d'altres polítiques orientades en l'equivalència de centres i la igualtat d'oportunitats i la voluntat d'accelerar-ho per aconseguir aquest objectiu.

Les hipòtesis de treball són diverses i van des d'un confinament suau que permeti tutories a les aules de forma esglaonada. Tot això són hipòtesis perquè es preparen diferents escenaris i davant aquestes perspectives tenir en compte allò important, com és la detecció de necessitats i el poder atendre-les.

Hi ha una gran quantitat d'iniciatives solidàries de famílies, centres, etc. que s'està intentant vehicular, però és veritat que tots els aspectes de distribució tenen una logística complexa i, sobretot, una limitació respecte a la mobilitat en general.

S'està generant una mobilitat que ja s'ha garantit amb les targetes de menjador. Es va fer una primera arrancada i moltes famílies que no la necessitaven, ara la necessiten i s'està activant tot això i s'està atenent a totes les demandes i a totes necessitats que s'estan generant. Hi ha entitats com Abacus que han fet una oferta molt gran de material i s'està organitzant la manera i la logística per a la seva distribució. Així, també hi ha altres iniciatives, que encara no disposen del sistema d'organitzar-les.

L'important és que se sumen amb aquestes iniciatives i a les línies de reflexió. Es reconeix que, una realitat com aquesta, agreuja molt i força a posar unes mesures amb una part més reflexionada. Pot haver-hi una llar amb internet, però on les condicions de treball, no siguin les idònies, sigui pel número de dispositius o per altres qüestions. Es van identificant aquestes línies i es van prioritzant les actuacions.

En relació al professorat i les desigualtats en les prioritats dels centres, això fa canviar les dinàmiques de treball i els seus projectes per l'alumnat. Per això es prioritza l'equitat i, sobretot, amb els seus alumnes.

Segueixen molt vinculats a serveis socials i s'ha defensat que l'alumne vulnerable ho és els 365 dies a l'any i les 24 hores al dia. No només el temps que passa a l'escola. Per tant, des de Barcelona, tots els nens considerats en situacions vulnerabilitat són coneguts pels serveis socials. El 100% és sempre el gran repte, però no es descansa fins abastar el màxim d'alumnes en aquestes franges. És un compromís com a administració educativa i poden assegurar que tots els equips docents estan actius i els EAP amb els seus treballadors socials, així com els serveis centrals amb suport i col·laboració en aquestes tasques.

Andrea Tuset, representant de famílies de l'escola pública, explica que comparteix moltes inquietuds amb la Montserrat López, però sí que volen afegir una cosa i és que no entenen perquè a primària i, fins i tot fins a tercer, hi ha aquesta necessitat d'avaluar. Creu que és un agent estressant, tant per les famílies com per als mestres. Aquesta situació ha estat molt sobtada i potser n'hi haurà més, d'aquests períodes. Considera que es podria aprofitar aquest temps per a fer les coses sense tanta pressa. Al cap i a la fi, cada escola i cada mestre fa el que pot. Només cal adonar-se que surten més diferències de les que ja hi havia. Considera que treure el tema de l'avaluació relaxaria prou a molts sectors.

També els preocupa tot el tema d'inclusiva. Perquè es parla molt de segregació i dels temes digitals i posar una connexió o una tauleta ho consideren més fàcil que molts dels temes als que s'enfronten aquestes famílies, de molta més dificultat.

Fa referència als alumnes amb NEE, que en són molts i ja hi havia moltes dificultats per avançar a l'aula. Creuen que s'estan quedant molt més despenjats del que ja estaven.

Un altre tema al què es volia referir és al de les empreses del lleure i de què està passant amb els ERTE, donat que arriben informacions molt contradictòries. Demana una mica més de claredat amb aquest tema.

Paul Mussach com a representant de pares/mares de la pública com la Montserrat, insisteix en el què ha dit l'Andrea sobre la tecnologia: que és la part fàcil.

Els pares esdevenen els responsables que l'escolarització segueixi, perquè els mestres seran qui vagin llençant les coses, però en molts casos els pares són els qui ho hauran de gestionar i seguir donant suport, etc. Llavors, juntament amb l'article que ha enviat la Marta, queda palès que genera una dificultat i és més difícil de gestionar, fins i tot, que la pròpia tecnologia. Estaria bé, creu, el tenir-ho en compte d'una manera més directa. Ara, potser és precipitat, ja que tots sortirem del pas com podrem, però davant de la incertesa de la continuïtat o de les aturades parcials o totals, caldria tenir-ho en compte.

Francina Martí, representant de l'Associació de Mestres Rosa Sensat, afegeix un parell de reflexions: la necessitat d'unes orientacions més clares per part del CEB o del Departament, pel fet que detecten molta disparitat en les maneres d'actuació. Com s'ha dit, cada escola fa bonament el que pot i això crea moltes diferències, sobretot en les famílies, on no s'acaba de veure clar. En el tema de l'avaluació, comentat per l'Andrea, hi ha orientacions que potser no són prou clares. Per a nosaltres, explica, l'avaluació també va lligada al procés d'aprenentatge i, per tant, creuen que hi ha d'haver una mica més de relaxació, donada la pressió que es pot donar en aquest moment volent portar un tercer trimestre amb normalitat, quan està clar que no és normal. Apunta la possibilitat de poder agafar-nos les coses amb més calma. Algunes escoles i famílies s'ho agafen com una responsabilitat molt gran que agreuja aquest estrès i fa augmentar aquestes diferències.

Una altra qüestió, ja parlada per en Jordi Rodon, és la necessitat que hi ha, i que hi haurà també en tot aquest procés de desconfinament, de temps per a pensar per part dels mestres, temps per reflexionar com es fa aquesta tornada a l'escola. Explica que estaven preparant l'escola d'estiu per al juliol i ja hi estan donant voltes per a fer una proposta més ajustada a les necessitats, i a les circumstàncies que hi haurà.

Per acabar, traspasa una iniciativa que els ha arribat a partir de la direcció d'una escola de Ciutat Vella, i és la preocupació, no només de la manca d'eines digitals, sinó de les eines bàsiques de material escolar. Aquesta direcció vol iniciar una recollida de material en un projecte que ha titulat "Art sense material escolar". Explica que és una bona iniciativa, però creu que des de l'administració, Ajuntament, CEB, etc. s'hauria de vehicular.

S'ha parlat de coses similars, però com es veu, hi ha escoles que van tirant pel dret. Hi ha iniciatives que creu necessàries, pel que té comptabilitzat en aquella escola, per necessitats bàsiques dels infants, però no tindrien el resultat esperat si cadascú tira per la seva banda.

Per això demana paciència, calma i no estressar-se amb el tema d'avaluacions, de continguts,... El que sí que creu que hauria de preocupar és anar a començar el mes de setembre amb condicions. Ja que sabem que aquests mesos seran estranys i amb situacions dramàtiques.

Carme Alegre, representant de docents de l'escola pública i sindicat, després d'escoltar tantes coses no es vol allargar. Volia comentar que això que ha passat del coronavirus ha evidenciat aquesta bretxa, que ja es coneixia, però que s'ha fet més ampla. Al seu parer, aquesta bretxa també ve donada pel tema de l'autonomia de centre, precisament. Creu que la Francina Martí també parla d'això. Cada centre té uns recursos diferents i això s'ha posat en evidència. Hi ha centres on tots els alumnes tindran connectivitat, per exemple; tindran algun tipus d'aparell i tindran material escolar, que també s'ha dit abans. Però n'hi ha d'altres que no. Això ens demostra que no es pot anar per lliure. Hi ha d'haver unes directrius. Uns mínims que han d'estar molt ben plantejats, ja de fa temps, pel Departament d'Educació, i que els centres segueixin. No es pot deixar a la bona fe, al voluntarisme del centre i també dels docents. De tot

això també en diem “marc flexible”. Això és un eufemisme. Això és segregació i s’ha posat en evidència precisament ara.

Pel que fa al professorat, també ha estat desigual. A vegades també s’han trobat sense recurs per a fer les connexions. Aquests professors també tenen les seves pròpies qüestions de conciliació i han de fer cures dels seus fills, de persones grans, etc., i això també s’ha de tenir en compte a l’hora de no tensionar, també, el fet de posar-se nerviosos pel tema de la necessitat d’avaluar la tercera part del curs, com si no passés res, quan sí que passa i és evident que passa. Això també ha creat un cert malestar i desigualtat entre els centres. A alguns docents se’ls ha demanat que estiguessin disponibles, a altres no, amb excepció de la setmana de vacances per Pasqua.

Hi ha una altre qüestió en relació al professorat i és aquell personal substitut que havia començat a treballar i que s’han trobat de cop sense contracte. I, precisament ara que s’hauria de fer un acompanyament més individualitzat, perquè la situació desigual fa que s’hagi de personalitzar -hi ha molts professors que tenen la tasca de localitzar els seus alumnes un a un- explica, i demana que, més que mai, es faci nomenament de substituïts que puguin atendre l’alumnat i que puguin deixar més de banda el professor tutor o d’una matèria, que es pugui trobar en una situació personal concreta de permís o de necessitat: fills, compactació de la lactància, etc. Que així es pugui atendre millor aquell alumnat.

Rafael Ojeda, representant de direccions de centres públics, també es pronuncia en la qüestió que hi ha massa alumnes que no estan en condicions equitatives ni de normalitat. Es mostra partidari de tancar els cursos al 2n trimestre i plantejar un seguiment en base a activitats de continuïtat, repàs, reforç, o el què es vulgui o proposi. Reconeix que hi ha casos on serà més complicat com als dels accessos a altres etapes educatives en les que no s’estan anul·lant els exàmens, per tant, creu que necessiten una altra consideració. El que proposa ja ho ha vist en d’altres països. Allò essencial, creu, és que els alumnes rebin el necessari per a preparar el curs vinent i preveure, també, que les circumstàncies es puguin repetir.

Alícia Puig, Consellera d’Educació de l’Eixample, explica que la Consellera d’Educació de Ciutat Vella ha hagut de marxar i li havia comentat el què ha dit la representant de Rosa Sensat, i ha demanat pel nom de l’escola que ha engegat la iniciativa de recollida de material perquè, des del districte, no ho tenen enregistrat. Hi que això és podria gestionar des de la regidoria del districte.

Francina Martí explica que de moment només és una proposta i que ja havien parlat amb la tècnica d’educació del districte de les necessitats bàsiques de material escolar d’aquests alumnes i li facilita el nom de l’escola.

Montserrat López comenta que hi ha dues escoles més que han penjat la iniciativa a les xarxes socials.

Marta Carranza intervé donant idees per a la coordinació d'aquestes accions, que semblen estar centrades en un mateix territori.

Jordi Mayné, representant de famílies de l'escola concertada, insisteix en els neguits dels pares en relació al desconfinament i la seva progressió, sobretot en el moment que hagin de sortir a treballar. Treu el tema, del que encara no s'ha parlat de les llars d'infants privades i del gran problema que tindran per la seva continuïtat. Pensa que això farà més evident la manca de places públiques i representarà un gran problema.

Andrea Tuset planteja el tema dels drets del infants. Ja s'hi ha pronunciat el Síndic de Greuges i s'ha parlat en algunes plataformes. En previsió que la situació actual es pugui repetir, creu que s'hauran de canviar certes organitzacions pel que fa als infants. Ja es poden anar pensant propostes per a organitzar les sortides i les seves necessitats perquè no es tornin a repetir moltes situacions. Cal tenir en compte les seves necessitats: sortir a l'aire lliure, fer exercici i utilitzar serveis de la ciutat d'una manera organitzada d'horaris i espais amb grups reduïts i prenent les mesures que calgui en cada moment.

Rosa Artigal, directora d'Acció Educativa del CEB, comença parlant sobre la 3a avaluació. El que s'està parlant a nivell de responsables d'educació és que aquest curs és evident que té un acabament diferent i que, evidentment, no es pot treballar de la mateixa manera, però sí que els agradaria pensar que aquest curs no s'acaba. El que els agradaria és mantenir les connexions i els vincles dels centres amb l'alumnat.

Amb això, ens referim a que hem de poder seguir totalment connectats en tot moment amb els alumnes i hem de poder seguir treballant, des de l'administració, perquè tots aquests centres educatius que puguin tenir la necessitat, l'oportunitat de poder seguir treballant en el sentit del vincle amb els seus alumnes, puguin construir propostes educatives que van, i això s'està treballant molt amb tots els serveis educatius, els CRP, les àrees d'innovació a construir, realment, elements d'activitats educatives que siguin de no perdre la motivació per l'aprenentatge. Propostes d'activitats que en diem competencials, que vol dir que tinguin un sentit o en la pràctica estiguin en condicions que, com dèieu ara, no tothom en té les mateixes. Però en condicions que dins dels espais de casa es poden fer en un sentit més ampli de la paraula però que, sobretot, no es perdi aquest vincle amb el nostre alumnat i no perdem el vincle i que segueixin tenint ganes de fer activitats.

S'ha parlat de les dificultats de connectivitat d'algunes famílies i s'hi està treballant molt perquè realment puguem arribar a totes aquestes famílies en el cas de les situacions més vulnerables. S'ha construït una ampliació de Moodle a tots els centres de primària. S'estan

construint píndoles des dels serveis educatius perquè tots els CRP puguin oferir en els centres espais d'aprenentatge molt senzills i molt concrets per als infants, i que no generin més feina en l'espai familiar, però que donin elements qualitificatius de fer algunes activitats en el món experimental. I, d'alguna manera, el que intentem dir quan parlem d'avaluació, no és que haguem de preocupar-nos ara de posar una nota en concret. Sí que l'hem de posar a 6è, perquè és un final d'etapa, o a un 4t d'ESO o a un 2n de batxillerat o de FP. Però quan parlem d'avaluació, estem parlant d'uns elements més de coneixement de l'alumne. D'aquells elements més de com estem treballant i del coneixement que tenim, de com fem el seguiment del que estem fent, d'alguna forma ara, i estem acompanyant-los en aquest procés i no pensem tant en una avaluació quantitativa, sinó en una avaluació més formativa.

Ens preocuparia pensar que deixem de tenir vincle amb el nostre alumnat i per això ens estem esforçant molt i molt en recordar a les direccions que puguin treballar en els claustres, què vol dir fer de mestre, què vol dir oferir un vincle amb els alumnes, què vol dir ofertar respostes concretes i poder tenir, realment, propostes qualitatives pels alumnes i fer un bon seguiment de com estan, què els hi passa, i què, bonament, fer.

És veritat que hi ha claustres que s'han esforçat molt per molts mitjans per a poder arribar i ara estem esmenant això i avançarem força per a poder arribar a més, a totes les cases que no tenen una bona connexió. Ens plantejem aquest 3r trimestre en poder arribar més i millor. Aquesta és una mica la situació que volia plantejar.

Oriol Sala representa l'alumnat de l'escola pública. Per la seva part, no recolzen en absolut l'ampliació del curs escolar. Tenen molt clar que seria un temps molt improductiu. Creuen que les classes haurien de seguir, malgrat que hi hagi persones que no puguin seguir-ne el ritme. Després, explica, hi pot haver casals o recuperacions d'aquest temari perdut. Pensa que l'objectiu de l'escola és aprendre, encara que no es pugui avaluar. Vol aprofitar per dir que cal canviar la manera d'avaluar i de treballar. Creu que els exàmens no es poden fer en condicions per problemes logístics i tècnics. Creu que, per exemple un treball de recerca, es pot fer de diverses maneres, ja que és possible amb les unitats digitals. Que cal fer aquests canvis en aquestes situacions extraordinàries. També demana relaxació en els horaris i que cal adaptar-se a la situació i no fer videoconferències amb els mateixos horaris de l'escola.

En general, demana més flexibilitat, tant pel que fa als horaris com a la manera de treballar.

Montserrat López respon a dues de les intervencions. En el cas de posar les notes de la 2a avaluació i tancar el curs, ja avança que en el cas de 1r i 2n de batxillerat, les famílies no hi estan d'acord ja que, entre d'altres coses ens carregarem les recuperacions de juny i perquè les notes compten per a la selectivitat.

Creu que s'han de buscar altres camins. La connectivitat és diferent i l'autonomia dels estudiants és diferent. Només vol aclarir que les solucions dependran dels nivells.

Està d'acord amb la sobrecàrrega d'alguns professors i creu que s'ha de dir que la situació de segregació que es viu a Barcelona és brutal i ara s'han pogut veure les conseqüències que té. En un centre que no és d'alta complexitat, es poden haver quedat despenjats 1 o 2 alumnes. Però en el cas contrari n'hi ha 15 de despenjats, en el millor dels casos. Això és una sobrecàrrega per al professor.

Quan s'han ofert per part de famílies a fer aquestes mentories i acompanyaments, era com una mesura d'urgència per ara i mantenen l'ofertament. Però a nivell estructural és una cosa que cal que solucioni el Consorci. Això, evidentment, passa per la contractació de professorat com apuntava la Carme Alegre. Només deixar clar que no estan en contra d'això.

Laia Herrera, com a secretària del Consell de la FP, explica que no han fet cap permanent, una mica a l'espera del que surti en aquest consell escolar, però sí que han mantingut algunes converses amb els membres, comunicant sensacions i coincidint molt amb les reflexions de la obligatòria, que es reproduïxen en la postobligatòria. En aquest sentit, també hi havia la preocupació per l'avaluació. La FP té una part pràctica molt important. No se sap encara el que passarà. També hi ha el tema de transició entre les etapes.

Un altre tema era el de l'abandonament escolar. Creuen que és evident que n'hi haurà més i es pensa en com afrontar-lo.

Una altra problemàtica que ha sortit entre la gent que forma part del grup de treball de la FP i discapacitats o diversitats funcionals, és de com fer aquesta atenció psicològica en la tornada dels joves, si en els propis centres d'FP aquests perfils psicossocials no hi són. Això caldrà tenir-ho en compte.

Després en clau positiva, dins d'aquest escenari complex, posa en valor tota la implicació de les famílies i professionals que han fet voluntariat per lluitar contra la pandèmia i posa en valor la feina d'aquests professionals mestres i de tot l'alumnat de l'àmbit socio sanitari.

Marta Carranza recorda una cosa que ha sortit d'una manera reiterada avui al Consell Escolar de Catalunya, a propòsit de la darrera intervenció. Es tracta de, a part del reconeixement específic d'algun sector, la proposta de reconeixement a tots els professionals i a totes les famílies que estan fent d'agents educatius en aquests moments en diversos aspectes: en forma de campanya, de comunicats, del que sigui. Consideren que això ha d'arribar a la ciutadania, perquè s'està fent un esforç molt gran i de segur ens en sortirem. I serà, sobretot, gràcies als equips sanitaris però, sobretot també, per aquest esforç extra que s'està fent des del professorat i des de les famílies amb aquestes tasques que han anat sortint també a les intervencions. És una proposta que pot agafar forma.

Oriol Sala recolza la idea de la necessitat d'aplicar diferents mesures segons els nivells educatius. Creu que són importants els finals d'etapa, però també qualsevol altre moment. Es posa molt d'èmfasi al final d'etapa de 4t d'ESO, 3r de primària o de 2n de batxillerat, però recorda que, tot i que aquestes etapes siguin molt crítiques, les conseqüències d'aquesta situació s'arrossegaran tots els cursos. Tot l'alumnat quedarà afectat, sigui al final d'etapa o no. Conseqüències, com el de retallar el temari de Selectivitat i aquesta mena de temes, que encara que la mesura s'apliqui només per la selectivitat d'aquest any, tots els cursos i tot l'alumnat des de 1r de primària arrossegarà aquesta mancança i aquesta situació al llarg de tota la seva etapa educativa. Només vol posar l'èmfasi en què, els alumnes de final d'etapa, no són els únics afectats per aquesta situació, sinó que ho és tot l'alumnat.

Guillem Muñoz, representant de l'alumnat de l'escola concertada, està d'acord amb la darrera intervenció en el sentit de l'afectació a tots els cursos. Vol afegir que des de l'alumnat mantenen que és molt complicada la situació. També és complicat per tothom, però demanen més concreció. Demanen que l'administració concreti com es farà tot. Que en la manera que sigui possible, se'ls vagi informant, sobretot pel que fa a l'avaluació d'aquest trimestre.

Montserrat López fa una crítica a les mesures de confinament, pel que fa a les famílies i a les possibilitats de fer sortides controlades que no comportin cap risc, fent menció a mides que han pres altres països i al document del Síndic de Greuges. Tot en relació a la necessitat de l'aire lliure i l'exercici en favor de la salut dels infants i les famílies.

Marta Carranza mostra el seu acord. I fa referència a les diferents mides que es van adoptant i adaptant d'acord amb les autoritats sanitàries. Creu que hi ha activitats que sí que es poden dur a terme i que es poden incloure en un informe o comunicat que es pugui fer en forma d'alguna orientació per raó dels drets dels infants. Comenta que el Síndic fa servir una paraula: adultocèntria. Un confinament que s'ha fet amb adultocèntria, sense que ningú pensés amb els infants a l'hora de prendre mides. El que s'ha fet és allò fàcil i s'ha pensat poc en els drets dels infants. L'aire lliure, sobretot per aquelles famílies que tenen dificultats dins de les cases, on potser ni tan sols hi entra el sol. Aquesta mesura de cara a possibles futurs confinaments o al desconfinament progressiu, s'hauria de tenir en compte.

4. Reptes en endavant

Maria Truñó agraeix les aportacions, que ajuden a fer una composició de lloc. I, d'alguna manera, fa un compendi compartint allò exposat en aquestes aportacions, afegint les seves.

El repte no és només de parar el cop. El coronavirus no s'ha inventat les desigualtats, ni la disparitat ni la pobresa, però l'està agreujant a marxes forçades. Aquesta crisi sanitària ens ha

portat a una crisi econòmica. D'aquest aspecte no se'n ha parlat, ja que la sessió s'ha centrat en la part educativa. En termes de crisi econòmica, d'atur, de dificultats de sosteniment de les famílies serà greu i l'escola té aquest rol compensatori de desigualtats que s'estan posant tant en evidència. Perquè quan l'escola no hi és i tot recau en la família hi ha situacions que es tensionen i són molt més descarnades les disparitats i les desigualtats. Es tracta, amb aquest parer el cop, que aquesta crisi sanitària social i econòmica no se'ns converteixi en una crisi educativa.

S'ha comentat també aquesta dimensió de cures i de conciliació, que també es dona amb una complexitat exagerada. El repte familiar i social de poder resoldre l'educació a casa a més del treball a casa, amb les cures també dins de casa, o fora de casa. Amb aquest panorama de tanta complexitat, no deixa de sorprendre com ens posem encara més pressió amb lògiques d'avaluació. Aquí sí que el Departament parla d'això i està situant més al centre la dimensió d'acompanyament i de vincle, no pas la dimensió de temari. Això ha estat explícit per part seva.

En aquest espai de Consell Escolar i amb el vincle amb el Consell de Catalunya, seguir traslladant aquesta preocupació exigint-nos, en uns moments tan desconnectats de la realitat, tant exagerats d'emergència i amb aquests dos carrils, seguir volent pretendre que el sistema escolar no perdi el ritme, que el perd i el perdrà. Des dels límits que té Barcelona com a ciutat i l'Ajuntament com a institució, poder vehicular aquesta preocupació i sobrestrès i necessitat de clarificar molt més.

Tot això, recollint el que s'ha dit aquí. Orientacions encara més clares, missatges tranquil·litzadors, i apuntar amb un tractament diferenciat a cada necessitat, tant de les etapes, com en el moment de forçosa transició. Poder precisar missatges i tractaments i de què pretenem que passi aquest curs o aquesta part que en queda, no volent estandaritzar sinó fer-ho de manera molt enfocada i diferenciada, en funció dels diferents cursos i moments.

Un tema que s'ha apuntat, i s'hi ha passat molt per sobre i que està molt poc present en els debats i que s'haurà d'abordar, és tota la part d'educació inclusiva, la d'adaptacions curriculars, adaptacions curriculars a casa i pensar com es fa i com es treballa amb les dificultats afegides de tota la casuística de les necessitats educatives especials. Si en molts altres temes ja hi ha un afegit de preocupació compartida, aquest s'ha de poder reforçar i tota la dimensió d'impulsar el suport emocional que, òbviament, és una qüestió molt rellevant i de mirada llarga i no només de com ara gestionem les emocions i la incertesa, sinó de poder veure què s'està oferint ara de formació al professorat, de suports concrets als centres, tant als mestres, com a l'alumnat i famílies, com de programes educatius on el focus està en la part psico-social, emocional i amb mirada llarga.

És un nivell de gestió col·lectiva d'incertesa i de complexitat i és una oportunitat perquè hi ha molt patiment i, per tant, cal ajustar-se a l'horitzó de tot plegat. Però sí que en podem sortir més forts, si hem de posar els accents en qüestions que estan al rere-fons de l'escola; que és el

fer persones i tota la dimensió de competències socials i d'aquest treball més emocional i més del vincle.

S'ha parlat força de la dimensió de l'acompanyament a l'alumnat, però potser no s'ha subratllat prou l'enorme risc que correm en la desafecció escolar i en el fracàs escolar i l'abandonament. Això sí que s'ha anomenat.

En parlar d'emocions, no només es tracta del dolor, de la pèrdua, l'angoixa de la incertesa..., també de si jo tinc un lloc al món, de si estic motivat, si puc seguir els aprenentatges, que no són només els que estan previstos al currículum, sinó sobretot, si hauré après alguna cosa del que ens toca viure. Creu que s'ha de poder combinar una mica més el que s'espera de l'escola, però el repte que tenim ara de, sobretot, aprendre del que estem vivint.

Pel que fa a la bretxa digital, creu que és el moment de fer autocrítica i que s'està anant massa lent. Se sabia ja des del principi. Se sabia quan hi havia tot el tema de beques de menjador i estem anant exageradament lents. La setmana que ve ja farà un mes i creu que això, col·lectivament com administracions, és relativament fàcil, dins de la complexitat logística i operativa de resoldre la dimensió tecnològica i de connectivitat. Però l'esforç gran és complex i és com millorem les competències digitals i el suport a les famílies, perquè puguin fer de famílies en aquest entorn tan canviant i tan exigent.

Passant al tema del plantejament d'anar podent desconfinar i repensant les condicions de l'estat d'alarma d'una manera molt més centrada en les necessitats concretes dels infants, compartir que, des de l'Ajuntament, en les rodes de premsa que es van fent diàriament de seguiment de la gestió de la crisi, és un tema que hi hauria d'estar situat i, per tant, demanar, en la mesura d'allò possible, quan es prenen les decisions de les indicacions sanitàries, que les necessitats específiques per la salut física i mental per al bon desenvolupament dels infants es tinguin en compte en paral·lel al desconfinament i obertura de les escoles. No ens hem d'esperar a entendre que fins que no obrin les escoles no podran fer una sortida al carrer. Hem de poder ser més atents i situar més aquestes necessitats dels infants. Això ho estem intentant traslladar, com Ajuntament, a les diferents administracions i també és cert que s'ha comentat que, a la majoria dels estats europeus el confinament és força diferent i de difícil comparació. La bona notícia, per exemple, és a Itàlia, que ja ha començat a flexibilitzar les sortides dels infants i ja poden començar a fer sortides al carrer.

Sobre el tema de l'estiu, comparteix que estan començant a estructurar-se, com Ajuntament, per a poder assumir el repte que hi haurà. Ja se sap que és un període de pèrdua d'activitat d'aprenentatge, sobretot per a infants amb menys oportunitats i aquesta fractura que es produeix a l'estiu. Aquesta any, es sumarà amb l'obertura del confinament. Aquí hi haurà aquest risc, d'aquesta crisi educativa, que no ens podem permetre, doncs ja teníem prou problemes estructurals com per anar-hi sumant més capes de disparitat.

Per últim, la qüestió de les necessitats concretes sobre el material escolar. Aquí és difícil trobar l'equilibri entre que les coses passin al ritme i amb l'agilitat que toca i alhora hi ha la necessitat de canalitzar bé iniciatives per tal que arribin, que siguin sistèmiques i que hi hagi criteris compartits de distribució de recursos, etc. Si des de centres educatius s'està situant d'aquesta manera tan clara la necessitat de material escolar, és una necessitat que s'ha d'assumir des de l'administració, més enllà de que hi hagi altres iniciatives i benvingudes siguin aquestes i les que vindran, d'iniciatives comunitàries. Primer hi va haver una onada de beques de menjador, ara hi ha una onada de temes digitals, però si hi ha una necessitat concreta de materials escolars, no pot ser que s'atengui de maneres poc sistèmiques i fora de l'administració. Això s'ha de treballar des del marc del Consorci, clarament.

Agraeix les reflexions i pregunta com es vol seguir treballant. Explica que el Consell Escolar de Catalunya ha estructurat uns grups de treball amb un cert plantejament més de debats, de reptes i demés. Més que reproduir debats, animaria a participar en aquest espai obert. Ho diu per pensar en nou emplaçament o esperar a tenir l'acta per a tenir els temes tractats. Com que ara res no és normal, hem de pensar en el que ens pot anar bé per a seguir empenyent els temes, ni que sigui en aquests formats una mica incòmodes. Demana idees de com treballar els temes com a Consell Escolar. Pregunta a la secretària la seva opinió o si té alguna proposta concreta, més enllà d'anar canalitzant al Consell Escolar de Catalunya i per les properes sessions.

Marta Carranza explica que han obert un espai en el que es pot participar en diferents convocatòries. Pensava que a partir d'aquesta sessió i potser debatent en aquest moment d'incertesa, etc. en el que tots voldríem instruccions clares i saber què passarà. El problema és que no se sap. Llavors, cada dia, en funció de la situació i en funció de com evoluciona tot, es van prenent decisions. Pensa però que, com a Consell Escolar, ja han sortit prou coses com per fer, potser, un petit comunicat intentant treure l'essència del que ha sortit avui aquí. Han sortit coses molt compartides que donen peu a poder fer un petit comunicat en el que es reflecteixi el sentir, com a comunitat educativa, i que serveixi d'orientació per qui hagi de prendre decisions des de les administracions, i ho tinguin en compte, donada la naturalesa orientativa del consell. Cal trobar la manera.

Maria Truñó opina que més que d'un format d'acta, li sembla oportú el que diu la Marta de plantejar-ho com un document de reflexió de reptes i prioritats com a Consell Escolar de Barcelona, també perquè pugui ser un recordatori de la diversitat de temes que s'estan plantejant i elevar el que convingui a nivell de Catalunya, compartir a nivell de districtes, el que convingui i presentar-ho com un document més de traslladar les reflexions de reptes i prioritats del consell, tant territorial, com cap avall, li sembla rellevant. Perquè, sinó, pot quedar com sempre; una mica a l'eterna...

Exposa que, quan es tingui la proposta es pot treballar una mica més a un nivell digital compartit i anar generant la nota de quina lectura fem del moment amb quins reptes i quines

prioritats hi ha. Creu que el valuós del consell és la pluralitat de veus i d'actors i que, també estarà bé, en els temes que no hi ha un acord clar, que es plantegi on estan els nusos i, des del professorat què es diu, i des de les famílies què es diu, i des de l'alumnat què es diu, i des de l'administració. Però és un moment de tanta informació i de tanta valoració de situació que val la pena endreçar-ho una mica i coordinar-ho compartit.

Dóna per tancada la sessió per a fer aquestes valoracions i pensar en quan es tornaran a reunir.

Es tanca la sessió després de 2h del seu inici.

Aprovada el 7 de maig de 2020

Marta Carranza Gil-Dolz del Castellar
Secretària del Consell Escolar Municipal de Barcelona

Vist i plau

Maria Truñó Salvadó
Comissionada d'Educació